

PRAKTIJKCASE

Samenwerking tussen zorg & sport in de praktijk: *Beweeghuis*

maart 2022

Samenwerking tussen zorg & sport in de praktijk: Beweeghuis

Beweeghuis is een samenwerking tussen medisch specialisten, huisartsen, fysiotherapeuten en *beweepprofessionals*. De samenwerking richt zich op mensen met klachten aan het bewegingsapparaat. Het doel is om door de zorgketen slim in te richten, deze klachten te verminderen en operaties te voorkomen, nu én in de toekomst. Tim Boymans (orthopedisch chirurg en medisch directeur van het Beweeghuis) en Joyce Roumen (combinatiefunctionaris Maastricht Sport) vertellen over het ontstaan van de samenwerking, de struikelblokken en sleutels tot succes.

Wat houdt Beweeghuis in?

“Beweeghuis bestaat uit verschillende onderdelen, waaronder de Stadspoli. De huisarts verwijst mensen met klachten aan het bewegingsapparaat door naar deze poli, die middenin de stad en buiten het ziekenhuis ligt. Vanuit hier worden cliënten doorverwezen naar de medisch specialist of fysiotherapeut of beweegcoach van Maastricht Sport. Indien iemand wordt doorverwezen naar een beweegcoach, start vanuit daar de beweeginterventie Beweeg Bewust. Beweeg Bewust start met een intake gesprek. Hier worden de belemmeringen en behoeften van de deelnemer ten aanzien van bewegen zichtbaar gemaakt. Op basis van deze resultaten wordt het twaalf weken durende beweegtraject vormgegeven. Onder leiding van een beweegcoach kan de cliënt gaan bewegen in een klein groepje of de beweegcoach helpt bij het vinden van passend regulier aanbod waarbij de cliënt coaching op afstand ontvangt. Na 12 weken vindt een evaluatiegesprek plaats.

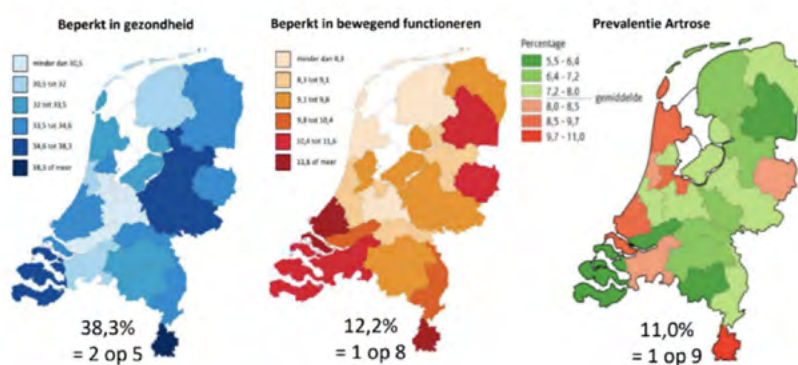
Vervolgens wordt de deelnemer gedurende één jaar in afbouwende mate gecoacht. Ook andere 'routes' zijn mogelijk. Zo kunnen fysiotherapeuten aangesloten bij het gespecialiseerde rug- of knienetwerk hun cliënten doorverwijzen naar de bewegcoach. De bewegcoaching fungeert dan als alternatief voor een behandeling of als steuntje in de rug na een behandeling.”

Wat was de aanleiding om te gaan samenwerken?

“Steeds meer mensen hebben beweegklachten, zoals artrose en nek- en rugklachten. Dat heeft persoonlijke en maatschappelijke impact: deze klachten leiden tot beweegarmoede, hetgeen bijvoorbeeld resulteert in chronische aandoeningen en arbeidsongeschiktheid. Inwoners in onze regio Zuid-Limburg zijn bovendien het meest beperkt in gezondheid en bewegend functioneren van heel Nederland. We concludeerden dat we de zorgketen anders moesten inrichten, wilden we de toenemende cliëntenstroom aankunnen en de negatieve impact van beweegklachten tegengaan.”

Context en aanleiding - Regio perspectief

Inwoners in Zuid-Limburg zijn in Nederland het meest beperkt qua gezondheid en bewegend functioneren

Bron: Volksgezondheidszorg.info 2016, RIVM

Welke organisaties zijn betrokken?

Bij de samenwerking zijn betrokken:

- Het Maastricht Universitair Medisch Centrum+: samenwerkingsverband van Maastricht UMC+ en Faculty of Health, Medicine & Life Sciences van de Universiteit Maastricht.
- Fy'net: samenwerkingsverband van en voor fysiotherapeuten in Maastricht-Heuvelland.
- ZIO (Zorg in ontwikkeling): eerstelijnszorgorganisatie die onder andere huisartsen en fysiotherapeuten in de regio Maastricht-Heuvelland ondersteunt bij hun praktijkvoering.
- De Vereniging Regionale Huisartsenzorg (RHZ): vereniging voor huisartsen in de regio Heuvelland.
- Maastricht Sport: Uitvoeringsorganisatie sport van de gemeente Maastricht.

Hoe kwamen jullie tot de samenwerking?

“Het MUMC+ nam initiatief en ging in gesprek met de huisartsenorganisatie en fysiotherapieorganisatie. Het hielp dat daar al samenwerking was: Stichting Beter Samen. Vervolgens wilden we de stap naar secundaire preventie maken en kwamen we in contact met andere partijen, waaronder Maastricht Sport. Dat klikte qua persoonlijkheden en ambities. Op vraag van een enthousiaste huisarts die ‘bewegen’ wilde voorschrijven heeft Maastricht Sport in 2016 de beweeginterventie Beweeg Bewust ontwikkeld. Samen hebben we de interventie geïntegreerd in het Beweeghuis.”

Hoe lang duurde het voor de samenwerking goed op de rails stond?

“De opstartfase van idee tot implementatie komen duurde een half jaar. Het operationeel neerzetten liep vervolgens vertraging op door de coronapandemie. Wat in ons geval hielp was de bestaande samenwerking tussen huisartsen, medische specialisten en fysiotherapeuten zoals eerder omschreven.”

Wat zijn de belangrijkste resultaten?

“Voor de doelgroep draait het om vermindering van beweegklachten en pijn, evenals het voorkomen van toekomstige klachten en operaties. Voor ons als professionals is het bieden van betere zorg een belangrijk doel. We willen de zorg toegankelijk en betaalbaar houden, door mensen met beweegklachten zo snel mogelijk bij de juiste (beweeg-)zorgprofessional te brengen. Het Beweeghuis helpt daarbij: eerst zagen we 80% van de cliënten voor het eerst in het ziekenhuis en 20% op de Stadspoli, nu is dat precies andersom. Dit is belangrijk om de (toekomstige) toestroom aan te kunnen. Inmiddels ervaren we als Maastricht Sport een sneeuwbaaleffect. De naamsbekendheid van Beweeg Bewust groeit en steeds meer eerste- en tweedelijnszorgverleners willen met ons samenwerken. Dit zorgt voor nieuwe uitdagingen zoals het waarborgen van de capaciteit.”

Hoe zijn de verantwoordelijkheden geregeld tussen de verschillende partners?

“We hebben een duaal programmamanagement opgezet vanuit het ziekenhuis en de eerstelijnszorg. De programmamanager vanuit ZIO is samen met Tim Boymans en Rob Vanwersch (MUMC+) het concept verder gaan vormgeven. Vanuit de verschillende partners zijn projectleiders benoemd. Alle betrokken partijen hebben een rol in (deel)projecten binnen het totale concept. Daardoor voelt iedereen zich vertegenwoordigd en het creëert het gevoel dat je het sámen doet. Er heerst een structuur waarin iedereen commitment heeft. Zo is er maandelijks een overleg over de voortgang en vervolgstappen.”

Hoe kregen jullie het financieel voor elkaar?

“De zorgverzekeraar heeft nog geen extra financiële impuls gegeven, dus MUMC+ heeft het project voorgefinancierd. De andere partijen dragen bij met menskracht en materiële kosten zoals flyers, digitale hulpmiddelen, enzovoorts. Doel is om het programma

structureel bekostigd te krijgen. We zien daarbij verschillende mogelijkheden. We kunnen het bespaarde bedrag - door de keten slimmer in te richten - over de partners verdelen. Ook bekijken we of we een proeftuin kunnen worden voor zorgevaluatie en gepast gebruik, vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. En we hopen dankzij onze unieke situatie onderzoekssubsidies binnen te halen en zo onze investering terug te verdienen.”

Waar liepen jullie tijdens het opzetten tegenaan en hoe gingen jullie hiermee om?

“Het grootste struikelblok zat in het bouwen van de brug tussen het gemeentelijk domein (Maastricht Sport) en de zorgpartners. Dit was vooral lastig wat betreft het delen van informatie, AVG, systemen en werkprocessen. Fysiotherapeut, huisarts en specialist mogen altijd vanzelf samenwerken, maar bij een gemeentelijke organisatie is dat niet zo. We moesten echt samen uitzoeken hoe we dit konden tackelen. Eén oplossing was om deelnemers tijdens de beweegcoach-intake toestemming te vragen voor terugkoppeling aan de doorverwijzers.

Wat zorgt voor een goede samenwerking?

“Enerzijds zijn dat praktische successleutels, zo zitten de Beweegcoaches op de Stadspoli - dezelfde locatie als de medisch specialist. Dat verlaagt de drempel voor cliënten én zo blijft het concept onder de aandacht bij de medisch specialisten. Anderzijds zitten de successleutels in de uitgangspunten van waaruit we de samenwerking hebben opgezet. Wij geloven dat in een succesvol netwerk waar de creatie voorop staat, niet de verzilvering daarvan. Onze partners vroegen zich niet af hoe zij er (financieel) beter van werden, maar wilden maximale waarde voor de patiënten en mensen met beweegklachten creëren.

Worden resultaten gemonitord?

“Er wordt een database opgesteld met informatie over cliënten, vanuit het Beweeghuis en andere zorgverleners. Hierin staat wanneer iemand is verwezen, hoelang iemand is behandeld en welke behandeling iemand heeft gehad, enzovoorts. Maastricht Sport monitort de voortgang van deelnemers met fysieke testen en vragenlijsten, en houdt iemands beweegdeelname bij. Als in de toekomst onderzoeksmogelijkheden worden toegekend, kunnen we deze data gebruiken om nog meer inzicht te krijgen. Bovendien is er de Beweeghuis Academie, een unieke transmurale samenwerking waarbij voor het eerst structureel onderzoek plaatsvindt naar de effectiviteit van diagnostiek en behandelingen in de hele behandelketen. Alle gegevens worden vertaald naar nieuwe innovaties en periodiek gedeeld met alle betrokkenen binnen het Beweeghuis: specialist, huisarts, fysiotherapeut, beweegcoach. Hierdoor krijgt de cliënt altijd beweegzorg volgens de laatste wetenschappelijke inzichten.”

Hoe zorgen jullie dat de interventie goed blijft lopen?

“We maken het zo eenvoudig mogelijk voor cliënten. Het is belangrijk dat we hen zo gemakkelijk mogelijk bij ons krijgen. Na een consult bij de medisch specialist kan de cliënt direct een afspraak maken voor een intake bij Maastricht Sport. Het intakegesprek vindt de week erna plaats op de Stadspoli, een bekende omgeving voor de patiënt. En we maken het plezierig voor cliënten. Ons vertrekpunt is: Denk in mogelijkheden, niet in beperkingen. Samen gaan we op zoek naar een beweegactiviteit die passend en leuk is.”

Welke eventuele risico's zien jullie momenteel voor verdere samenwerking?

“De financiële borging blijft spannend. We hebben een tijdelijk budget om de samenwerking vorm te geven; dit is met twee jaar verlengd. Voor die tijd willen we structurele bekostiging geregeld hebben. Wat betreft Maastricht Sport moeten we de toeloop in de gaten houden. Krijgen de beweegcoaches alles verwerkt? Capaciteitsproblemen door te snelle groei willen we voorkomen.”

Wat zijn verder tips voor andere partijen om een samenwerking op te zetten?

- ➔ Begin klein, daar waar energie zit. Enthousiasme vanuit zorgverleners is nodig om de verbinding tussen zorg en sport te leggen.
- ➔ Betrek alle stakeholders vanaf het begin: wat gaan we precies doen, hoe geven we het vorm?
- ➔ Maak geen beweegprogramma voor, maar met zorgverleners. Niet zomaar een programma om dan te laten doorverwijzen, maar maak een gezamenlijk product. Dus vraag ook aan zorgverleners wat zij nodig hebben om het idee te laten werken.
- ➔ Presenteer je initiatief als een gezamenlijk iets en niet als sportprogramma vanuit de sportorganisatie. Betrek de zorgpartners bij het naar buiten brengen van het initiatief.
- ➔ Te veel structuur haalt motivatie weg, dus beperk in het begin de hoeveelheid rapportages, overleggen, enzovoorts. Vooraf dichttimmeren schrikt partners af. Formaliseer in het juiste tempo.